

Taalboekenprijs

Deze boeken maken kans op de Taalboekenprijs: maar wokisme en klimaattaal ontbreken nog

Taalgeschiedenis is populair, blijkt uit de shortlist van de derde Taalboekenprijs. Voor grammatica en stijl hebben taalwetenschappers weinig belangstelling meer.

Iris Pronk 28 augustus 2021, 01:00

Hoe noem je een kledingstuk voor vrouwen dat het bovenlichaam en een deel van de benen bedekt? Het bovendeel bestaat uit een lijfje, het onderdeel uit een rok.

Wie deze vraag met 'kleed' of 'kleedje' beantwoordt, is waarschijnlijk een Vlaming. De meeste Nederlanders zeggen 'jurk', sommige Vlamingen trouwens ook.

Dit weetje komt uit *Buurtaal. Praktische gids voor het Nederlands in België en Nederland* van taalkundige Miet Ooms. Het boek is een van de vijf genomineerde titels voor de Taalboekenprijs, een

initiatief van het Genootschap Onze Taal, het Algemeen-Nederlands Verbond en *Trouw*.

De shortlist van deze derde editie laat veel variatie zien. Zo dook Nicoline van der Sijs in de ontstaansgeschiedenis van het Standaardnederlands (*Taalwetten maken en vinden*), terwijl Jan Pekelder de overeenkomsten tussen talen belicht (*Het taaldier mens. Over de oorsprong, de geschiedenis en het gebruik van taal*).

Hoe lang ouwehoeren we al?

Opvallend is de grote aandacht voor taalgeschiedenis, zegt jurylid [en Trouw-columnist Ton den Boon](#). “Taalkundigen schrijven tegenwoordig veel minder over stijl en grammatica, ze doen ook geen normatieve uitspraken meer over hoe we horen te schrijven.”

Met taalhistorische onderwerpen – en de mooie verhalen die daarbij horen – mikken de genomineerde auteurs op een breed publiek. “Deze titels kunnen op ieders nachtkastje liggen. Waarmee ik niet wil zeggen dat ze slaapverwekkend zijn”, zegt Den Boon.

Heel toegankelijk is bijvoorbeeld de bundel *Helder mij even op* van taalhistoricus Ewoud Sanders, die twintig jaar lang de rubriek Woordhoek schreef in *NRC Handelsblad*. Hij beantwoordt vragen als: hoe lang ouwehoeren we eigenlijk al? Heeft ladderzat iets met een ladder te maken (ja), en waar ligt de grens tussen vriendelijke en hartelijke groeten?

Ook Diedrik van der Wal beoefent het genre van de ‘petite histoire’. Zijn boek *Alles begint met A* is een bonte verzameling verhalen over alle letters van het alfabet. Dat zijn er 27 volgens hem, de ‘lange ij’ hoort er ook bij. In het hoofdstuk over de A citeert hij onder meer a-saga's: verhaaltjes die uit louter a-klinkers bestaan. “Klaas Taalman van Zaandam maakt 'n waranda. Plank na plank zaagt Klaas.”

Coronataal en klimaatwoorden

Recente taaltrends ontbreken in de shortlist, beaamt jurylid Den Boon. Nieuwe coronataal, wokisme, klimaatwoorden, daar buigen de serieuze taalkundigen zich nog niet over. “Wetenschappers nemen traditiegetrouw enige afstand van de actualiteit. Want over de blijvende invloed op de standaardtaal valt nu nog weinig te zeggen.”

De Taalboekenprijs 2021 wordt uitgereikt op 2 oktober in het radioprogramma *De Taalstaat*.